

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи
Ю. Дубовецький
31.08.2022 р.
М.П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗА ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ В
УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШСЕРЕДНЬОЇ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ №42

м. КИСВА

НА 2022-2023 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

5 класи

Схвалено
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 8 від 30 серпня 2022)

Пояснювальна записка

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів №42 м. Києва окреслює єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами початкової, базової і повної загальної середньої освіти.

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів №42 м. Києва розроблена відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988;
- Державного стандарту базової загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898

Наказів Міністерства освіти і науки України:

- від 02.04.2021 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти»;
- Листа Міністерства освіти і науки України від 06.08.2021 № 4.5/2303-21 «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»».

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів №42 м. Києва містить:

- призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації;
- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей або предметів, дисциплін тощо, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- корекційно-розвиткова складова освітньої програми ;
- робота закладу освіти в умовах карантинних обмежень з урахуванням рівня епіднебезпеки;
- навчальний план, його обґрунтування та програмне забезпечення.

Призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації

Середня загальноосвітня школа I-III ступенів №42 м. Києва згідно із статутом, затвердженого наказом департаменту освіти і науки Київської міської ради від 13.02.2013р. № 70 – це загальноосвітній навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової та повної загальної середньої освіти; це триступеневий навчальний заклад:

- I ступінь – 1-4 класи – початкова освіта, загальноосвітні класи;
- II ступінь – 5-9 класи – базова освіта, загальноосвітні класи;
- III ступінь – 10-11 класи – повна загальна середня освіта.

Середня загальноосвітня школа I-III ступенів №42 м. Києва є юридичною особою та за своєю організаційно-правовою формою має статус комунального закладу освіти. Засновником і власником закладу освіти є територіальна громада міста Києва в особі Київської міської ради.

Головною метою закладу загальної середньої освіти №42 м. Києва є забезпечення реалізації права громадян на здобуття загальної середньої освіти в обсязі Державного стандарту, пошук, навчання, виховання та розвиток обдарованих та здібних дітей шляхом загальноосвітньої та спеціальної підготовки через поглиблене та профільне навчання на основі національної культури, звичаїв та традицій; прилучення учнів до скарбниці національних, духовних і етнічних цінностей в ім'я збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалу України.

У середній загальноосвітній школі I-III ступенів №42 м. Києва визначена українська мова навчання.

Кількість класів: 5-х кл. – 8.

Орієнтовна кількість учнів: 5 кл. – 253 учні.

З них: загальноосвітніх класів – 20 класів (62бучнів), 6Є, 7Г та 10Б з інклюзивною формою навчання.

Режим роботи школи на 2022/2023 навчальний рік – п'ятиденний.

Тривалість уроків для 5-х класів – 45 хвилин.

Освітній процес у середній загальноосвітній школі I-III ступенів №42 м. Києва буде організований у межах 2022/2023 навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня 2022 року і закінчується у межах часу, передбаченого навчальним планом 30 червня 2023 року.

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-х класів складає 1050 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (Додаток 1).

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-х класів з навчанням українською мовою:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5-А, Б, В, Г, Д, Е, Є, Ж
Мовно-літературна	На тиждень	11
	На рік	385
Математична	На тиждень	5
	На рік	175

Природнича	На тиждень	2
	На рік	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	2
	На рік	70
Громадянська та історична	На тиждень	1
	На рік	35
Технологічна	На тиждень	2
	На рік	70
Інформатична	На тиждень	1
	На рік	35
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	29
	На рік	1015
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2
	На рік	70
Загальнорічна кількість навчальних годин	На тиждень	31
	На рік	1085

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані. (Таблиця 1)

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Відповідно до навчального плану визначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі (перелік затверджено педагогічною радою протокол №5 від 11.04.2022 р.)

Перелік модельних навчальних програм, що застосовуються для учнів 5 класів закладу освіти:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Коршевнюк Т.В.
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Щупак І.Я., Майорський В.В., Піскарьова І.О.,
Соціальна і здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О.І., Волощенко О.В., Гриньова М.В., Дяків В.Г., Козак О.П., Овчарук О.В., Седоченко А.Б., Сорока І.З., Страшко С.В.

Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С.,
Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л.М., Просіна О.В.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А, Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей або предметів, дисциплін тощо, логічна послідовність їх вивчення

Відповідно до мови навчання у закладі передбачено варіант навчального плану середньої школи з українською мовою навчання (таблиці 1).

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

У рамках галузі «Мистецтво» у 5-х класах викладаються окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи

здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу освіти, кадрового забезпечення.

5 класи	Легка атлетика	Футбол	Гімнастика	Баскетбол	Волейбол
---------	----------------	--------	------------	-----------	----------

Через варіативні модулі реалізується плавання. Модуль «Плавання» у 5-х класах вивчається упродовж навчального року.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани школи II ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбаченої в таблиці 1 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 02.04.2021 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

За рахунок годин варіативної складової заплановано для учнів 5-их класів міжгалузевий інтегрований курс «STEM» 1 год.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6.03.2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Вибір форм організації освітнього процесу здійснено з урахуванням наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти у рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів у експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментальнопрактичних робіт)

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи

конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. У період надзвичайних ситуацій, пов'язаних з ускладненням погодних умов, епідситуацій тощо освітній процес може організовуватись із застосуванням дистанційних технологій навчання, порядок організації якого визначається наказом керівника відповідно до вимог чинного законодавства.

Однією з форм організації освітнього процесу у період надзвичайних ситуацій може бути самостійне опрацювання навчального контенту (матеріалу) запропонованого вчителем з подальшим контролем за рівнем його розуміння.

За потреби заклад освіти організовує здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками. З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються класи та/або групи, зокрема інклюзивні.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізнити поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти.

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на

певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку. (Додаток 1).

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу (протокол №1 від 31.08.2021) ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд закладу освіти залежно від епідситуації.

Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №

762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі розробляються власні критерії та шкала оцінювання. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, - за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти прийнято рішення на педагогічній раді колективу від 31.08.2022р.протокол №1,що у першому семестрі 5-го класу до початку II чверті підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами:

«початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). З II чверті першого семестру запроваджується бальне оцінювання.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад використовує Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (Додаток 3).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних ***навчальних програмах***.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій

освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Відповідно до листа МОН України від 20.08.2019 № 79-525 «Щодо організації форм здобуття загальної середньої освіти» та статті 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта може бути організована за такими формами:

- інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

У 2022-2023 навчальному році у закладі освіти буде організована інституційна (денна) форма навчання.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти, реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Корекційно-розвиткова складова освітньої програми

Освітні послуги дітям з особливими освітніми потребами у класах з інклюзивним навчанням у закладі освіти надаються із застосуванням особистісноорієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Навчання у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для загальноосвітніх закладів освіти.

Відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи. В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про учня, наявний рівень знань і вмінь, динаміка розвитку, адаптація навчального матеріалу, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку ІРЦ.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу з обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, затверджується директором і підписується батьками або законними представниками та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається кількість годин та напрями проведення корекційно-розвиткових занять, зазначені у висновку із урахуванням особливостей психофізичного розвитку учня та типових освітніх програм спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема:

– три - п'ять годин - для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями;

– п'ять - вісім годин - для дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, розладами спектру аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку тощо).

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами. Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителем-логопедом, корекційними педагогами та практичними психологами з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності учня.

Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент учителя, який бере участь у розробленні та виконанні навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Діти з особливими освітніми потребами залучаються до позакласної та

позашкільної роботи з урахуванням їх інтересів, нахилів, здібностей, побажань, віку, індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності та стану здоров'я.

Робота закладу освіти в умовах карантинних обмежень з урахуванням рівня епіднебезпеки

З урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 (зі змінами) «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»; постанов Головного державного санітарного лікаря України від 22.09.2020 № 55 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»; від 23.04.2021 № 11 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»; рішень Постійної Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації⁴) у разі встановлення «жовтого/помаранчевого» рівнів епідемічної небезпеки заборонено:

- відвідування закладів освіти здобувачами освіти та проведення в закладах освіти масових заходів (вистав, свят, концертів) за участю здобувачів освіти у разі відсутності у більш 20 відсотків працівників закладу документа, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації;

- відвідування закладів освіти здобувачами освіти у разі перебування на самоізоляції через контакт з особою з підтвердженим випадком COVID-19 більше 50 відсотків здобувачів освіти та працівників закладу ;

- відвідування закладів особами, які не є учасниками освітнього процесу.
Дозволяється:

- організувати освітній процес у «змішаному (комбінованому)» форматі, як дистанційно, так і в закладі освіти, з дотриманням протиепідемічних вимог у закладах загальної середньої освіти/окремих класах, кількість учнів у яких перевищує проектну потужність закладу/перевищує нормативи;

- індивідуальне відвідування закладів батьками або особами, що їх замінюють, здобувачів освіти за наявності документа, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації або негативного результату тесту на COVID-19, яке проведене не пізніше 72 годин до відвідування закладу освіти, за умови використання засобів індивідуального захисту, зокрема захисних масок або респіраторів, що закривають ніс та рот, проведення термометрії та попереднього узгодження з керівником закладу. Допуск до закладів освіти батьків або осіб, які супроводжують учнів з інвалідністю, не потребує попереднього узгодження. Зустрічі з батьками проводяться в онлайн режимі.

У разі встановлення «червоного» рівня епідемічної небезпеки забороняється відвідування закладів здобувачами освіти, незалежно від форм власності закладу, крім здобувачів освіти закладів дошкільної освіти, спеціальних закладів освіти та учнів 1-4 класів закладів загальної середньої

освіти, здобувачів освіти, які беруть участь в атестації, а також осіб, які беруть участь у заходах з оцінювання якості освіти, за умови наявності у більш 80 відсотків працівників закладу освіти документа, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації.

Регламент роботи закладу освіти може коригуватися відповідно до змін у нормативно-правовій базі України.

Навчальний план, його обґрунтування та програмне забезпечення

На основі освітньої програми закладу освіти складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор

Юрій ДУБОВЕЦЬКИЙ

до освітньої програми
**Навчальний план для 5-их класів середньої загальноосвітньої школи
 І-ІІІ ступенів №42 м. Києва з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5А, Б,В, Г, Д,Е,Є, Ж
Мови і літератури	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова	3,5
	Зарубіжна література	1,5
Математика	Математика	5
	Алгебра	-
	Геометрія	-
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Біологія	-
	Географія	-
	Фізика	-
	Хімія	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1,5
	Етика	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1
	Історія України. Всесвітня історія	-
	Історія України	-
	Всесвітня історія	-
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
	Мистецтво	-
Фізична культура	Фізична культура	2
	Плавання	1
Разом		27+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3

Директор

Юрій ДУБОВЕЦЬКИЙ

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо - це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких - розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Г азетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину- це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Учитель переглядає записи, щоб дізнатися, чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо

		озвучені однокласниками, і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Учитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, у парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Учитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилички. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « »?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) виглядає як такийтому що....
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу) опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання

23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто?», «що?», «де?», «коли?», «чому?», «як?» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай - запиши - обговори в парі - поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай - розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай - підсумуй - запитай - пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»

35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: <ul style="list-style-type: none"> – декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно – коротка відповідь – знайди відповідність – розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають учителеві зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: <p>Чим це схоже на/відрізняється від?</p> <p>Які характерні риси/елементи?</p> <p>Як іще можна показати/проілюструвати?</p> <p>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль?</p> <p>Як стосується?</p> <p>Які ідеї / деталі можна додати до...?</p> <p>Наведіть приклад...?</p> <p>Що не так з...?</p> <p>Який висновок ви могли б зробити з...?</p> <p>Які висновки можна зробити з...?</p> <p>На яке питання ми намагаємося відповісти?</p> <p>Яку проблему ми намагаємося вирішити?</p> <p>Що ви можете сказати про...?</p> <p>Що може статися, якщо...?</p> <p>Які критерії можна взяти для оцінки?</p> <p>Які докази підтверджують?</p> <p>Як ми можемо довести / підтвердити?</p> <p>Як це можна розглядати з точки зору?</p> <p>Які альтернативи слід розглянути?</p> <p>Який підхід/стратегію ви могли б використати для...?</p>
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі - слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження

43	Шкала Лайкерта	<p>Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад,</p> <p>«Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»</p> <ul style="list-style-type: none"> – повністю погоджуюся – не погоджуюся – погоджуюся – повністю погоджуюся
44	3-2-1	<p>Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; – три ключові слова, дві відмінності між , один вплив на ; – три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; – три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; – три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	<p>Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.</p> <p>Я змінив(ла) ставлення до....</p> <p>Я більше дізнався(лася) про...</p> <p>Мене здивувало...</p>
46	Є питання, в кого є відповідь?	<p>Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну</p>

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 - 3 балів	Середній рівень 4 - 6 балів	Достатній рівень 7 - 9 балів	Високий рівень 10 - 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: – планує здійснює навчальний пошук; – опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: – планує й здійснює навчальний пошук; – ставить запитання; – опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: – планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; – ставить уточнювальні запитання; – використовує інформацію з кількох джерел; – опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; – порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: – планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; – ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; – використовує інформацію з різних джерел; – опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; – аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; – критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>	Учень/учениця: – створює короткі усні й письмові повідомлення; – відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень/учениця: – створює короткі усні й письмові повідомлення; – відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; – презентує результати своєї навчальної діяльності.	Учень / учениця: – створює деталізовані усні й письмові повідомлення; – висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; – результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця – створює деталізовані усні й письмові повідомлення; – висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; – творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)

<p><i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i></p>	<p>Учень/учениця самостійно або з – допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; – розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень /учениця самостійно або з допомогою вчителя чи – інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; – може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>– Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: – застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; – складає план для виконання /розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання/розв'язання – може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: – застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; – успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; – обґрунтовує обраний спосіб розв'язання/виконання, спираючись на знання й досвід; - може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення</p>
<p><i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i></p>	<p>Учень/учениця Розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель</p>	<p>Учень/учениця Самостійно або з допомогою вчителя Чи інших осіб: - розпізнає й виправляє окремі помилки та часткові уточнення в результаті навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : - успішно виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; - визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: - аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; - визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, а можливі шляхи їх подолання</p>

ОРІЄНТОВНІ ВИМОГИ ДО КРИТЕРІЇВ І ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовують ся між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або 1/2 рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності
Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як калі оцінювання та ш про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається

<p>Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання</p>	<p>Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання</p>	<p>Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання</p>	<p>Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальним за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання</p>	<p>Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкал оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання</p>
---	--	---	--	---

<p>Шкала оцінювання критеріїв: 0 - 5.0 = потребують доопрацювання 5.5 - 7.5 = застосовні 8.0 - 10 = добре 10.5 - 12.0 = відмінно</p> <p>Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали.</p>

За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем

Освітня програма в обсязі 27 (двадцять сім) сторінок пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

30 серпня 2022 р.

Директор

М.П.

Юрій ДУБОВЕЦЬКИЙ